

Regionálna veterinárna a potravinová správa Veľký Krtíš

Osloboditeľov 33, 990 01 Veľký Krtíš

tel.: 047/4812999, e-mail: Riaditel.VK@svps.sk

č. j.: 406/2021 - 3

Vo Veľkom Krtíši, dňa 06.08.2021

MIMORIADNE NÚDZOVÉ OPATRENIA

**Nariadené hlavným veterinárnym lekárom Slovenskej republiky v Bratislave, dňa
02.08.2021, č. j.: 7885/2021 – 100.**

Na základe § 6 ods. 5 písm. a) a § 34 ods. 1 písm. b) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov týmto mimoriadnymi núdzovými opatreniami s platnosťou a účinnosťou **od 03.08.2021 do odvolania.**

**1. Chovateľom ošípaných (komerčné farmy a drobnochovy/nekomerčné chovy),
Mestským úradom a Obecným úradom**

NARIAĐUJEM

- a) bezodkladne hlásiť všetky uhynuté ošípané poverenému úradnému veterinárnemu lekárovi a v reštrikčných pásmach podľa časti I, II a III prílohy I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/605 a v nárazníkovej zóne zabezpečiť odber vzoriek od uhynutých ošípaných na laboratórne vyšetrenie a zabezpečiť odvoz kadáverov do spracovateľského podniku,
- b) bezodkladne hlásiť všetky choré ošípané s príznakmi AMO poverenému úradnému veterinárnemu lekárovi a príslušnej RVPS,
- c) ošípané držať v uzatvorených priestoroch,
- d) nepoužívať vedľajšie živočíšne produkty z diviacej zveri na krmné účely pre ošípané,
- e) zákaz skrmovania kuchynským odpadom,
- f) zákaz skrmovania zeleného krmiva v oblastiach s potvrdeným výskytom AMO u diviacej zveri,
- g) premiestňovať ošípané len so súhlasom RVPS (potvrdenie dokladov na premiestňovanie ošípaných),
- h) vykonať opatrenia proti vniknutiu diviakov do areálu farmy (dôkladné oplatenie farby neprekonateľné pre diviačiu zver), prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom,
- i) vykonať opatrenia proti kontaktu ošípaných s ulovenými a uhynutými diviakmi, ich časťami alebo výrobkami z diviacieho mäsa,
- j) dodržiavať v chove zásady biologickej bezpečnosti – aktivovať dezinfekčné brody pri vstupe na farmu (priestoru ustajnenia v nekomerčných chovoch), evidencia a kontrola

- pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dezinfekčné rohože pri vstupe do ustajňovacích priestorov (komerčné chovy),
- k) skladovať krmivo pre ošípané mimo dosahu diviakov,
 - l) skladovať podstielkovú slamu mimo dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím,
 - m) viesť zoznam chovateľov, ktorým boli predané ošípané,
 - n) mať vypracovaný a príslušnou RVPS schválený „Plán ochrany chovu pred zavlečením AMO“ (komerčné chovy),
 - o) vykonávať pravidelnú dezinfekciu, dezinsekciiu a deratizáciu chovných priestorov,
 - p) dodržiavať v chove zásady biologickej bezpečnosti, dezinfekčné rohože pri vstupe do ustajňovacích priestorov, prezliekanie, dezinfekcia používaných nástrojov, zákaz vstupu cudzích osôb do priestorov chovu ošípaných (nekomerčné chovy),
 - q) nakupovať ošípané výhradne od registrovaných chovateľov a mať o tom doklad (nekomerčné chovy),
 - r) dodržiavanie povinnosti identifikácie a registrácie chovov ošípaných od 1 kusa chovanej ošípanej,
 - s) zákaz osobám, ktoré sa zúčastnili lovu, alebo manipuláciou ulovenými alebo uhynutými diviakmi, aby prišli do kontraktu s domácimi ošípanými alebo ošípanými v chove, minimálne 48 hodín od lovu, alebo manipulácie s ulovenými alebo uhynutými diviakmi.

Odôvodnenie

Africký mor ošípaných (AMO) je vírusová, vysoko kontagiózna infekcia domácich ošípaných, európskych diviakov, amerických diviakov a afrických divo žijúcich sviňovitých. Prejavuje sa rýchlym priebehom, s vysokými horúčkami, celkovou apatiou, slabosťou, inapetenciou, hnačkami, pneumóniou a krvácami rôznej veľkosti a tvaru v podkoží, na slizniciach, serózach a v tkanivách rôznych orgánov. Vyznačuje sa vysokou morbiditou a mortalitou (85 až 100 %).

AMO je veľkou hrozbou pre chov domácich ošípaných a výkon poľovníctva nielen u diviačej zveri. V prípade výskytu AMO sa v ohnisku nákazy usmrcujú všetky domáce ošípané a zastavuje resp. obmedzuje sa obchodovanie so živými ošípanými, spermou, vajčkami, embryami, bravčovým mäsom a výrobkami z bravčového mäsa.

Všetky tieto opatrenia sa prijímajú na základe európskej legislatívy vo všetkých členských štátoch EÚ rovnakým spôsobom. Pri potvrdení choroby u diviačej zveri sa zastavuje resp. reguluje poľovanie nielen diviakov, ale aj na ostatnú voľne žijúcu zver, obmedzuje sa pohyb v lese a zastavuje sa obchodovanie s mäsom od diviakov, vrátanie produktov.

Zdravotné a ekonomické riziká afrického moru ošípaných a diviakov:

Zdrojom nákazy sú infikované domáce a divo žijúce sviňovité. Najčastejší spôsob šírenia nákazy je priamy kontrakt s infikovaným biologickým materiálom (krv, sekréty, mäso, mäsové výrobky, kontaminované chovateľské prostredie, krmivo, dopravné prostriedky, ľudia, atď.). Šírenie infekcie aerosólom je málo pravdepodobné. Vírus AMO je schopný

cirkulácie v krvi nakazeného zvierat'a (virémia) až 60 dní. Inkubačná doba sa zvyčajne pohybuje v rozpätí 3 (akútna forma) až 15 dní. V prípade, že je infekčná dávka vysoká, inkubačná doba môže byť aj kratšia ako 3 dni.

Vysoká odolnosť vírusu v prostredí a tepelne neopracovaných mäsových výrobkoch – v krvi ošípaných pri 4 °C si zachová infekčnosť až 18 mesiacov, vo výkaloch pri 20 °C 11 dní, v surovom bravčovom mäse 15 týždňov, v iberijskej a seranskej šunke až 140 dní a v parmskej šunke až 399 dní. Avšak žiadny infekčný vírus nebol nájdený vo varených alebo konzervovaných šunkách spracovaných pri minimálne 70 °C.

Schopnosť vírusu perzistovať v prostredí napriek dopadu na populácie diviakov v niektorých oblastiach s mortalitou 90 % a zdanlivého vymiznutia vírusu, pôvodca AMO sa napriek prijatým rôznym prísnyh stratégiám eradikácie po roku v oblastiach objavil znovu.

Po vniknutí vírusu AMO do „panenského“ chovu predpokladáme akútny 100% úhyn infikovaných ošípaných s takmer nulovou prežívateľnosťou infikovaných zvierat a následná 100% depopulácia zvierat v chove.

Vakcína proti AMO v súčasnosti vo svete nie je k dispozícii a preto ochrana zvierat spočíva napr. v dodržiavaní chovateľských podmienok – biologická ochrana chovov, regulácii poľovanie, kontrole obchodovania so živými zvieratami a ich produktmi. Európska únia predpokladá, že úspech v boji proti tejto chorobe závisí predovšetkým od veľkosti populácie diviakov.

Na nariadovanie mimoriadnych núdzových opatrení sa podľa § 52 ods. 1 písm. h) a n) zákona č. 39/2007 Z. z o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.



MVDr. Zdenek Medved'
riaditeľ RVPS Veľký Krtíš

Pre okres Veľký Krtíš vypracoval:

MVDr. Zdenek Medved'

MVDr. Ján Paál

Doručuje sa:

Chovatelia ošípaných (komerčné farmy a drobnochovy/nekomerčné chovy)

Mestské úrady

Obecné úrady